

يك ميليون شغل چقدر بوده ميخواهد؟ | وعده ۵۵ ميليارد دلاري

شايد زماني كه با اخبار تعداد اشتغال ايجاد شده در کشور روبه‌رو ميشويم براي‌مان اين سوال پيش بيايد كه اين آمار چقدر به واقعيت نزديك است؟ يكي از اين خبرها، خبر مربوط به ايجاد يك ميليون شغل تا پايان سال است كه از سوي وزير تعاون، كار و رفاه اجتماعي اعلام شده است. سیدصوالت مرتضوي، در نشست كارگروه ملي قانون حمايت از توسعه و ايجاد اشتغال پايدار در مناطق روستايي و عشائري كه در وزارت كار برگزار شد، طرح‌هاي اشتغال‌آفرين در مناطق روستايي را داراي بهره‌وري بالا توصيف كرد و گفت: در ماه‌هاي پاياني سال با هم‌افزايي ايجادشده در سطح ملي و تاكيد ويژه رييس‌جمهور، مشكل تامين منابع براي ايجاد اشتغال نداريم و به هدفگذاري ايجاد يك ميليون شغل خواهيم رسيد. مرتضوي، در اين نشست ايجاد تعاوني‌هاي روستايي و شرکتهای زراعي را تسهیلگر اشتغال پايدار و هزينه‌کرد واقعي تسهیلات دانست و گفت: خوشبختانه با گزارش‌هاي اعلام شده

دستگاه‌های اجرایی میزان قابل‌توجهی از اشتغال پیش‌بینی شده محقق شده است. البته پیش از این محمود کریمی بیرانوند، معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت کار، در مصاحبه‌ای که در آبان ماه با یکی از خبرگزاری‌ها داشت اعلام کرده بود از ابتدای سال تاکنون حدود ۷۵۰ هزار شغل از سوی دستگاه‌ها در سامانه ملی رصد اشتغال ثبت شده است که این آمار در راستای اجرای طرح زیست بوم ملی اشتغال است. به گفته بیرانوند از نیمه دوم سال ۱۴۰۰ تا پایان سال ۱۴۰۱ طبق برنامه‌ریزی‌ها باید یک میلیون و ۸۵۰ هزار شغل در کشور ایجاد می‌شد که حدود ۶۵۰ هزار شغل در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ محقق و بیش از ۶۰ درصد تعهد ایجاد اشتغال عملیاتی شد و یک میلیون و ۲۰۰ هزار شغل دیگر هم می‌بایست تا پایان سال ۱۴۰۱ ایجاد شود. زمانی که حرف از ایجاد اشتغال به میان می‌آید، اغلب افراد به هزینه و سرمایه‌گذاری‌های میلیاردی فکر می‌کنند، اما آیا با هزینه کم هم می‌شود ایجاد اشتغال کرد؟ میزان سرمایه‌گذاری متوسط موردنیاز برای ایجاد یک شغل صنعتی از سال ۹۷ روند افزایشی به خود گرفته، به طوری که میزان سرمایه‌گذاری موردنیاز برای هر شغل در بخش صنعت در سال ۹۶ معادل ۲۸۰ میلیون تومان بوده و در سال بعد این رقم به ۵۹۰ میلیون تومان رسیده و در سال ۹۸ کمی افزایش را تجربه کرده و به ۶۲۰ میلیون تومان رسیده است. اما در سال ۹۹ این امر دستخوش جهش قابل‌توجهی شده، به طوری که میزان سرمایه‌گذاری موردنیاز برای هر شغل در حوزه صنعت در سال ۱۴۰۰ به یک میلیارد و ۴۸۰ میلیون تومان رسیده است. قطعاً این عدد امروز حول و حوش دو میلیارد تومان است. بنابراین اگر این عدد مبنا قرار گیرد؛ هزینه ایجاد یک میلیون شغل تا پایان سال (اگر در بخش صنعتی باشد) عددی ۱۵ رقمی و تقریباً معادل ۵۵ میلیارد دلار (با دلار نرخ آزاد) است. آیا چنین پولی در ایران وجود دارد؟ البته اگر منظور آقای وزیر ایجاد شغل در بخش‌های خانگی، تعاون یا خدمات باشد؛ اعداد کوچک‌تر می‌شوند. مثلاً در بخش خانگی با یک تا ۵ میلیون می‌شود یک شغل ایجاد کرد. یا در بخش تعاون چند نفر دور هم جمع می‌شوند و یک کسب و کار به راه می‌اندازند.

دولت: در ۷ ماهه ابتدای سال ۶۳۴ هزار شغل ایجاد شد

براساس این گزارش با استناد به آمارگیری سامانه ملی رصد اشتغال، در فاصله شهریور تا پایان اسفند ماه ۱۴۰۰ و هفت ماهه فعالیت دولت، ۶۳۴ هزار شغل در کشور به وجود آمده است. بررسی جنسیت اشتغال ثبت شده در پنج ماهه امسال نیز نشان می‌دهد که از مجموع ۳۴۱ هزار و ۶۳۳ شغل ایجاد، ۷۰ درصد اشتغال ثبتی را مردان و

۳۰ درصد را زنان به خود اختصاص داده‌اند و بیش از ۶۰ درصد افراد دارای مدرک دیپلم و بالاتر بوده‌اند. اصغر آهني‌ها، نماینده کارفرمایان در شورای عالی کار و رئیس کمیسیون مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی ایران در واکنش به سخنان صولت مرتضوي، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی درخصوص وعده ایجاد یک میلیون شغل تا پایان سال به «اعتماد» گفت: توزیع اشتغال در بخش‌های دولتی کمتر از بخش خصوصی است و وزیر کار نیز به استناد سرمایه‌گذاری‌ها در واحدهای جدیدی که عمدتاً در بخش خصوصی هستند این رقم را اعلام کرده است.

سكاندار اشتغال

در کشور بخش خصوصی است و نه دولتی نماینده کارفرمایان در شورای عالی کار در ادامه در پاسخ به این پرسش که بوجه این تعداد شغل از کدام بخش تامین شده است، گفت: بیشتر این شغل‌ها در بخش تولیدی، کشاورزی و خدماتی ایجاد شده است که نیازمند بوجه دولتی هم نیستند و بنده معتقدم در صورتی که فضای کسب و کار در کشور بهبود پیدا کند و مشکلات این حوزه کاهش پیدا کند، بخش خصوصی رغبت بیشتری برای حرکت رو به جلو خواهد داشت و قادر خواهد بود میزان اشتغال در کشور را افزایش دهد. رئیس کمیسیون مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی ایران افزود: این آمارها را می‌توان از بیمه‌شدگان جدید یا بیمه‌شدگان قبلی که از بیمه بیکاری استفاده می‌کنند به دست آورد، ضمن آنکه سامانه‌های مختلفی مانند سامانه رصد اشتغال وجود دارد که می‌توان به این آمارها دست یافت.

حال فضای کسب و کار مساعد نیست

آهني‌ها تصریح کرد: متأسفانه امروز شاهد آنیم که حال فضای کسب و کار در کشور مساعد نیست و بخش‌های مختلفی هم که به کسب و کارها خدمت‌رسانی می‌کنند دارای مشکلات عدیده‌ای هستند و غالباً به صورت جزیره‌ای حرکت می‌کنند و گاهی نیز موانعی هم برای کسب و کارها به وجود می‌آورند و در صورتی که این موانع (در قانون و در بخش اجرا) برطرف شود قطعاً آمار اشتغال بیش از گذشته رشد خواهد کرد. رئیس کمیسیون مالیات، کار و تامین اجتماعی اتاق بازرگانی ایران در پاسخ به این پرسش که چرا وزارت کار آدرس دقیقی از شغل‌های به وجود آمده از ابتدای سال ارائه نمی‌دهد، گفت: مسلماً دیتاهای شغل‌های ایجاد شده در دست وزیر کار وجود دارد اما این انتقاد که به صورت کلی تعداد اشتغال اعلام شده وجود دارد و بهتر آن است که برای شفافیت بیشتر و اعتمادسازی در میان مردم، روابط عمومی این مجموعه در کنار آمارهای ارائه شده در بخش اشتغال به صورت شفاف بخش‌های

مربوط به آن را هم را اعلام کند تا در يك ديوار شیشه‌اي اين موضوع به صورت مشخص‌تر روشن شود.

آموزش در ايران فن محور نيست

نماينده كارفرمايان در شوراي عالي كار در واكنش به انتقاد برخي افراد كه چطور ممكن است با وجود تحريم‌ها و عدم سرمايه‌گذاري‌هاي داخلي و خارجي اين ميزان شغل در کشور به وجود آمده باشد، افزود: هر چند تحريم‌ها وجود دارد اما همين امروز شاهد آنيم كه واحدهاي جديدي در داخل شهرک‌هاي صنعتي در کشور راه‌اندازي شده‌اند و طبيعتاً اين واحدها نيرو هم جذب کرده‌اند و در بخش ديگري كه نيروها به شکل بازنشسته از فعاليت‌هاي قبلي خود خارج شده‌اند وارد بازار کار شده‌اند. آهني‌ها درخصوص آمار بالاي بيکاري در بخش زنان، جوانان و فارغ‌التحصيلان نيز خاطرنشان کرد: متأسفانه آموزش در کشور ما فن محور نيست و حتي در برخي دانشگاه‌ها هم رشته‌هاي تحصيلي متناسب با نياز جامعه طراحي نشده است و اصلاحي هم در آن انجام نشده و طبيعتاً افراد پس از فارغ‌التحصيلي بيکار ميشوند و به دليل اينکه تحصيل کرده‌اند انتظارشان از شغلي كه مي‌خواهند داشته باشند هم بالاست و طبيعتاً دوره بيکاري بيشتري را تجربه مي‌کنند اما همزمان در سطوح پايين‌تر جامعه كه نيروي معمولي‌تر محسوب ميشوند بيکاري کمتر است و واحدهاي بيشتري براي اشتغال اين افراد خالي است و شاهد آنيم كه اين افراد از امکان اشتغال بيشتري در کشور برخوردارند.